

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-6/20/32

Ettekirjutuse tegija Andmekaitse Inspeksiooni jurist Raiko Kaur

Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht 18.11.2020, Tallinn

Ettekirjutuse adressaat Ammende Hotell OÜ (12527712)
sven-erik.volberg@ammende.ee

Adressaadi vastutav isik Juhatuse liige

RESOLUTSIOON: Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 56 lõike 1, lõike 2 punkti 8, § 58 lõike 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikli 58 lõike 1 punkti a ning lõike 2 punkti d, samuti arvestades IKÜM artiklitega 5, 6, 12 ja 13, teeb Andmekaitse Inspeksioon Ammende Hotell OÜ-le täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

1. Edastada IKÜM artikli 6 lg 1 punkti f (õigustatud huvi) analüüs, mis käsitleb kaamerate kasutamist hotelli tööprotsesside efektiivsemaks muutmise eesmärgil, või kinnitada, et sellisel eesmärgil andmetöötlus on lõpetatud.
2. Koostada ja edastada inspeksioonile andmekaitsetingimused, mis vastavad täielikult IKÜM artiklites 12 – 13 sätestatud nõuetele.

Määrame ettekirjutuse täitmise tähtajaks **02.12.2020.a.** Ettekirjutuse täitmisest teatada hiljemalt selleks tähtajaks Andmekaitse Inspeksiooni e-posti aadressile info@aki.ee.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva ettekirjutuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksioonile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude

rakendamist.

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtjaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile isikuandmete kaitse seaduse § 60 alusel:

sunniraha iga täitmata jäetud ettekirjutuse punkti eest 2000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

VÄÄRTEOKARISTUSE HOIATUS:

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 58 lõike 1 kohase ettekirjutuse täitmata jätmise eest võidakse algtada väärteomenetlus isikuandmete kaitse seaduse § 70 tunnustel. Selle teo eest võidakse füüsilist isikut karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot ning juriidilist isikut võidakse karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot või kuni 4 protsenti tema eelmise majandusaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem. Väärteo kohtuväline menetleja on Andmekaitse Inspeksioon.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspeksioon (inspeksioon) sai isiku pöördumise, mis puudutab Ammende Hotell OÜ kaamerate kasutamist. Seoses sellega algatas inspeksioon IKS § 56 lg 3 punkti 8 alusel järelevalvemenetluse.

Inspeksioon saatis 24.07.2020 Ammende Hotell OÜ-le järelepärimise, milles soovis selgitusi kaamerate kasutamise osas.

05.08.2020 saatis Ammende Hotell OÜ inspeksioonile vastuse, mis sisaldas muuhulgas koostatud privaatsuspoliitikat. Lisaks privaatsuspoliitikale tõi Ammende Hotell OÜ selgitustena välja selle, et kaamerate kasutamise vajadus ei tulene primaarselt mitte külaliste jälgimisest, vaid tööprotsesside juhtimisest. Näiteks hommikusöögi puhul vaagna tühjenemisest ja selle uuesti täitevajadusest, katte maha ja peale panemisest.

Saadetud privaatsuspoliitikast nähtuvalt on kaamerate kasutamise õiguslikuks alusel IKÜM artikkel 6 lg 1 punkt f. Seoses sellega saatis inspeksioon 26.08.2020 täiendava järelepärimise, milles sooviti järgnevat teavet: „Edastada IKÜM artikkel 6 lg 1 punkti f (õigustatud huvi) analüüs/hinnang, mis kirjeldaks piisava põhjalikkusega õigustatud huvi olemasolu.“.

07.09.2020 saatis Ammende Hotell OÜ inspeksioonile õigustatud huvi analüüsi.

12.10.2020 saatis inspeksioon Ammende Hotell OÜ-le asjas number 2.1.-1/20/2538 ettepaneku isikuandmete kaitse seaduse paremaks täitmiseks. Saadetud ettepanekus märkisime järgnevat: „Analüüsist nähtuvalt, kasutate kaameraid õigustatud huvi alusel üksnes hotelli töötajate ja küllastajate turvalisuse tagamiseks. Kui vaadata aga Teie privaatsuspoliitikat videovalve osas (<https://ammende.ee/videovalve/>), siis privaatsuspoliitikas märgite, et õigustatud huvi seisneb muuhulgas ka hotelli tööprotsesside efektiivsemaks muutmises. Seoses sellega soovime teada, kas Te jätkuvalt kasutate kaameraid hotelli tööprotsesside efektiivsemaks muutmiseks ning kui Te seda teete, siis soovime ka selles osas saada õigustatud huvi analüüsi, millest nähtuks, et kaamerate kasutamine sellisel eesmärgil on õigustatud ning ei riiva ülemääraselt andmesubjektide õigusi. Õigustatud huvi analüüsis tuua välja ka konkreetsed olukorrad, kus kaamerate kasutamine on tööprotsesside efektiivsemaks muutmisel vältimatult vajalik ehk andmesubjekte vähem riivavamaid meetmeid ei ole võimalik konkreetse eesmärgi täitmiseks kasutada.“.

Lisaks vaatas inspeksioon üle ka Ammende Hotell OÜ saadetud privaatsuspoliitika ning tuvastas selle osas mitmeid puudusi:

1. **Isikuandmete töötlemise eesmärk ja õiguslik alus (IKÜM artikkel 13 lg 1 punkt c)**
Nagu ka varasemalt märkisime, olete Te videovalve tingimustes välja toonud, et kaameraid kasutatakse õigustatud huvi alusel hotelli tööprotsesside efektiivsemaks muutmiseks. Samas ei ole Te inspeksioonile edastanud selles osas õigustatud huvi analüüsi, mistõttu puudub inspeksioonil teadmine, kas sellisel eesmärgil kaamerate kasutamine õigustatud huvi alusel on õiguspärane või mitte. Samuti olukorras, kus Te sellisel eesmärgil kaameraid enam ei kasuta, tuleb see eesmärk ka videovalve tingimustest eemaldada.
2. **Teave vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvi kohta (IKÜM artikkel 13 lg 1 punkt d)**
Märgime, et olete küll oma videovalve tingimustes välja toonud, et kaamerate kasutamise õiguslikuks aluseks on õigustatud huvi, kuid see ei ole piisav. Mis puudutab IKÜM artikli 13 lg 1 punkti d raames esitatavat teavet, siis tuleb Teil kas lisada andmekaitsetingimustesse teave õigustatud huvide osas (sh huvide tasakaalustamise osas) või vähemalt teave, et inimesel on õigus saada informatsiooni õigustatud huvi kujunemise (sh tasakaalustamise) osas. Täpsemalt on võimalik selles osas lugeda ka [Artikli 29 tööruhma suuniseid läbipaistvuse kohta](#). Õigustatud huvi osas teabe andmist on käsitletud leheküljel 36.
3. **Teave õiguse kohta taotleda vastutavalt töötlejalt juurdepääsu andmesubjekti puudutavatele isikuandmetele (IKÜM artikkel 13 lg 2 punkt b)**
Andmesubjekti õigused on küll loetletud privaatsuspoliitika punktis 4, millele viitavad ka videovalve tingimused, kuid arusaamatuks jääb lause: „kuidas inimene saab tutvuda tema kohta kogutud andmetega – isiku kohta kogutud andmetega tutvumiseks palume esitada taotluse ettevõtte tegevjuhile kirjalikult koos põhjendusega“. Selgitame, et lähtuvalt IKÜM artiklist 15 on inimesel õigus saada enda kohta käivat teavet. Seejuures ei ole inimesel kohustust andmetöötlejale põhjendada, miks ta enda kohta käivaid andmeid soovib.

Lisaks tuleb videovalve tingimustest järgnev: „Andmetega tutvumisel peate arvestama sellega, et säilitame salvestisi vaid 2 nädalat, samuti sellega, et teiste salvestisele jäädvustatud isikute õiguste ja huvide kaitsmiseks peame muutma nad tuvastamatuks, mistõttu ei saa me tutvumist võimaldada koheselt.“. Märgime, et põhimõte on õige, kuid selgitame, et olukorras, kus inimene taotleb enda kohta käiva videosalvestisega tutvumist või selle koopia ajal, mil videosalvestist ei ole veel kustutatud, siis tuleb videosalvestist säilitada nii kaua, kuniks inimesel on võimaldatud tutvuda videosalvestisega või koopia on inimesele väljastatud. Koopia saamise õigus tuleneb seejuures IKÜM artikkel 15 lõikest 3. Siinjuures ka märgime, et olukorras, kus Ammende Hotell OÜ ei ole veel läbi mõelnud videosalvestise koopia väljastamisi, siis tuleb seda teha. Kasutusele tuleb võtta meetmed, mis muudavad teised isikud, kelle õigusi ja vabadusi andmete väljastamine riivaks, tuvastamatuks. Ehk videosalvestisel tuleb teiste isikute kujutised kinni katta (nt udustada) nii, et salvestisel ei oleks võimalik teisi isikuid tuvastada.
4. **Teave õiguse kohta esitada kaebus järelevalveasutusele (IKÜM artikkel 13 lg 2 punkt d)**
Nimetatud informatsioon videovalve tingimustes ja privaatsuspoliitikas puudub.
5. **Lisaks olete videovalve tingimustes välja toonud, et salvestisi võidakse edastada üksnes PPA-le ning teistele ainult kohtuotsusega. Märgime, et see informatsioon ei vasta tõele. Ammende Hotell OÜ on kohustatud väljastama videosalvestisi nendele järelevalveasutustele, kellel tuleb andmete saamiseks õigus konkreetsest õigusaktist. Näiteks on Andmekaitse Inspeksioonil õigus saada juurdepääs kõikidele**

isikuandmetele ja kogu teabele, mis on vajalik järelevahtvemenetluse läbi viimiseks (vt IKÜM artikkel 58 lg 1 punkt e). Seega ka vajadusel videosalvestistele.

Seoses eeltooduga tegi inspeksioon 12.10.2020 Ammende Hotell OÜ-le ettepaneku isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-1/20/2538, mille sisu oli järgnev:

- 1. Edastada õigustatud huvi analüüs, mis käsitleb kaamerate kasutamist hotelli tööprotsesside efektiivsemaks muutmise eesmärgil, või kinnitada, et sellisel eesmärgil andmetöötlus on lõpetatud.*
- 2. Koostada ja edastada inspeksioonile Ammende Hotell OÜ andmekaitsetingimused, mis vastavad IKÜM artiklites 12 – 13 sätestatud nõuetele. Seejuures arvestada andmekaitsetingimuste koostamisel inspeksiooni toodud selgitustega.*

Ettepanekule vastamise tähtaeg oli 27.10.2020.

16.10.2020 saatis Ammende Hotell OÜ inspeksiooni kirja, milles soovis vastamise tähtaja pikendamist kuni 13. novembrini. 19.10.2020 saatis inspeksioon Ammende Hotell OÜ-le vastamise tähtaja pikendamise teate, milles märkis järgnevat: „*Pikendame Teie taotluse alusel ettepaneku vastamise tähtaega. Vastata ettepanekule esimesel võimalusel, kuid hiljemalt 13.11.2020.*“.

Ettepanekus juhtis inspeksioon ka tähelepanu ettekirjutuse ja sunniraha määramise võimalusele.

Inspeksioon saatis ettepaneku ja vastamise tähtaja pikendamise teate äriregistris toodud e-posti aadressile sven-erik.volberg@ammende.ee.

Ammende Hotell OÜ esindaja võttis inspeksiooniga ühendust ettepanekule vastamiste tähtaja pikendamise osas ning inspeksioon ka vastamise tähtaega pikendas. Siiski jättis Ammende Hotell OÜ inspeksiooni ettepanekule tähtaegselt vastamata, sh ei vastanud enda soovitud tähtajaks.

Inspeksioon on andnud Ammende Hotell OÜ-le vastamiseks mõistliku aja, sh on ettepaneku aadressaat inspeksioonile ka kirjutanud vastamise tähtaja pikendamise osas ning inspeksioon ka vastamise tähtaega pikendas. Sellega on inspeksioon täitnud haldusmenetluse seaduse § 40 lõikest 1 tuleneva kohustuse anda menetlusosalisele enne haldusakti andmist võimaluse esitada asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Asja materjalidest nähtuvalt töötleb Ammende Hotell OÜ isikuandmeid, sh kasutab kaameraid.

Isikuandmete töötlemisel tuleb arvestada IKÜM-i nõuetega, sh tuleneb IKÜM artiklist 6, et isikuandmete töötlemine on seaduslik üksnes siis, kui seda tehakse ühel IKÜM artiklis 6 loetletud alusel. Selle tõendamise kohustus on vastutaval töötlejal. Ammende Hotell OÜ on märkinud, et kaamerate kasutamise õiguslikuks aluseks on IKÜM artikkel 6 lg 1 punkt f, kuid on selle kasutamist põhjendanud üksnes osaliselt ehk osas, mis puudutab hotelli töötajate ja külastajate turvalisust. Mis puudutab kaamerate kasutamist hotelli tööprotsesside efektiivsemaks muutmisel, siis selle osas Ammende Hotell OÜ inspeksioonile õigustatud huvi analüüsi, millest nähtuks, et kaamerate kasutamine sellisel eesmärgil on õigustatud ning ei riiva ülemääraselt andmesubjektide õigusi, edastanud ei ole. Seejuures puudub ka inspeksioonil teave olukordade osas, kus kaamerate kasutamine on tööprotsesside efektiivsemaks muutmisel vältimatult vajalik ehk andmesubjekte vähem riivavamaid meetmeid ei ole võimalik konkreetse eesmärgi täitmiseks kasutada.

IKÜM artikli 6 lg 1 punkti f kasutamist oleme täpsemalt selgitanud ka 26.08.2020 nr 2.1.-1/20/2538 saadetud täiendavas järelepärimises, kus selgitasime järgnevat:

Selgitame, et isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikkel 6 lg 1 punkti f kohaselt on isikuandmete töötlemine seaduslik juhul, kui isikuandmete töötlemine on vajalik vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvi korral, välja arvatud juhul, kui sellise huvi kaaluvad üles andmesubjekti huvid või põhiõigused ja – vabadused, mille nimel tuleb kaitsta isikuandmeid.

*Seega on IKÜM artikkel 6 lg 1 punktis f ettenähtud kolm tingimust, mis **kõik** peavad olema täidetud, et isikuandmete töötlemine oleks lubatud:*

- vastutaval töötlejal või kolmandatel isikutel on andmetöötluseks õigustatud huvi;
- isikuandmete töötlemine on vajalik õigustatud huvi teostamiseks;
- vastutava töötleja ja/või kolmanda isiku õigustatud huvid kaaluvad üles kaitstava andmesubjekti huvid, põhiõigused ja – vabadused.

Nimetatud õigusliku aluse kasutamise võimalikkuse ning selle hindamise võibki jagada piltlikult kolmeastmeliseks, ehk esiteks isikuandmete töötleja õigustatud huvid ja nende kaalukus, teiseks andmesubjekti õigused ja huvid ning kaalukus ning kolmandaks vastanduvate huvide kaalumise, sh esialgne hinnang + vajadusel täiendavad kaitsemeetmed ning lõplik hinnang.

Lähtuvalt eeltoodust on vastutaval töötlejal kohustus võrrelda enda õigustatud huve andmesubjekti huvide ja põhiõigustega, mille tulemusel selgub, kas töötlemise õigusliku alusena on võimalik tugineda IKÜM artikkel 6 lg 1 punktile f. See, kui andmetöötlejal on õigustatud huvi isikuandmete töötlemiseks, ei tähenda automaatselt seda, et andmetöötlejal oleks võimalik tugineda IKÜM artikkel 6 lg 1 punktile f. Vastutava töötleja huvi õigustatus on vaid lähtepunkt ehk üks elementidest, mida tuleb analüüsida ning see, kas õigustatud huvi alusele saab tugineda, sõltubki tasakaalustamise tulemusest. Selles veendumine, kas saab õigustatud huvi sättele tugineda, on vastutava töötleja ülesanne, kes peab läbipaistval moel viima läbi kaalumise ning olema seda võimeline ka põhjendama (tõendama).

*Seega selleks, et aru saada, kas IKÜM artikkel 6 lg 1 punkt f alusel on võimalik isikuandmeid töödelda, tuleb esmalt täpselt välja selgitada, kas ja milline on Ammende Hotell OÜ õigustatud huvi ja/või üldsuse õigustatud huvid. Nii andmetöötleja enda kui ka kolmandate isikute (sh üldsuse) õigustatud huvid peavad olema sõnastatud piisavalt selgelt. Selleks on vaja reaalset ja hetkel esinevat huvi – midagi, mis on seotud parasjagu toimuva tegevuse või kasuga, mida eeldatakse saada lähitulevikus. Teisisõnu ei piisa huvidest, mis on liiga ebamäärased või spekulatiivsed. Kui õigustatud huvid ei ole piisavalt selgelt sõnastatud, ei ole võimalik nimetatud huviseid ka andmesubjekti huvide ja põhiõigustega tasakaalustada. Seega on ennekõike oluline, et **õigustatud huvi oleks kooskõlas kehtivate õigusaktidega, sõnastatud piisavalt selgelt (st piisavalt konkreetne) ning reaalne ja hetkel esinev (st mitte spekulatiivne).** Teiseks tuleb analüüsida ja läbi mõelda, **millised on võimalikud andmesubjekti huvid või põhiõigused – ja vabadused, mida võidakse isikuandmete töötlemisega kahjustada.***

*Kolmandaks tuleb tasakaalustada andmetöötleja ja/või kolmandate isikute õigustatud huvid andmesubjekti huvide ja põhiõigustega. Siinjuures võrreldakse isikuandmete töötlemisest (nt kogumisest) andmesubjektile tekkida võivat mõju vastutava töötleja ja/või kolmanda isiku õigustatud huvidega ning hinnatakse, kas ja millises ulatuses vastutava töötleja ja/või kolmanda isiku õigustatud huvi kaalub andmesubjekti huvid üles. Rõhutame, et vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvid **ei kaalu automaatselt üles** kaitstavate andmesubjektide põhiõiguste ja – vabadustega seotud huve.*

Juhul, kui andmetöötleja jätab ühe eelnevatest etappidest korrektselt tegemata, ei ole andmete töötlemine IKÜM artikli 6 lg 1 punkti f alusel lubatud ning inspeksioonil on võimalik ka seetõttu andmetöötlus keelata.

Täpsemalt on võimalik õigustatud huvi osas lugeda ka inspeksiooni koostatud [õigustatud huvi juhust](#).

Sõltumata õiguslikust alusest, on andmetöötlejal kohustus järgida muuhulgas ka IKÜM artiklis 5 sätestatud põhimõtteid, sh lõike 1 punktis a, b, c sätestatud:

- töötlemine on seaduslik, õiglane ja isikule läbipaistev;
- eesmärgi piirang – isikuandmeid kogutakse täpselt ja selgelt kindlaksmääratud ning õiguspärastel eesmärkidel;
- võimalikult väheste andmete kogumine – isikuandmed on asjakohased, olulised ja piiratud sellega, mis on vajalik nende töötlemise eesmärgi seisukohalt.

Nimetatud kohustuste täitmist peab tõendama vastutav töötleja (vt IKÜM artikkel 5 lg 2). Ka kaamerate paigaldamisel ning selle vaatevälja ulatuse määramisel on tuleb lähtuda isikuandmete töötlemise põhimõtetest. Isikuandmeid võib koguda vaid ulatuses, mis on vajalik määratletud eesmärkide saavutamiseks ning seejuures peab tagama selle, et kaamerate kasutamise eesmärk tagatakse isiku põhiõigusi võimalikult vähe riivavatel meetmetel. Selleks peab andmetöötleja alati eelnevalt hindama, kas andmetöötlus (kaamerate kasutamine ja selle ulatus) on ikka tõesti eesmärgi täitmiseks vältimatult vajalik või on eesmärgi täitmiseks muid ja vähem riivavaid meetmeid.

Läbipaistvuse põhimõte eeldab seda, et kogu isikuandmete töötlemisega (sh kaamerate kasutamisega) seotud teave ja sõnumid on lihtsalt kättesaadavad, arusaadavad ning selgelt sõnastatud. Ehk koostatud peavad olema andmekaitsetingimused. Andmekaitsetingimuste sisu reguleerivad IKÜM artiklid 12 – 14. Selleks, et viia andmekaitsetingimused täielikult vastavusse IKÜM-s sätestatud nõuetega, soovime Ammende Hotell OÜ-l lugeda ka [Artikli 29 tööruhma suuniseid läbipaistvuse kohta](#), millele viitasime ka juba 12.10.2020 saadetud ettepanekus. Olgu märgitud, et lehekülgedel 35 – 40 on tabel, mis selgitab täpselt seda, mis teave tuleb andmekaitsetingimustesse lisada.

Ammende Hotell OÜ ei ole aga inspeksiooni ettepanekule vastanud ega tõendanud ka eelnimetatud kohustuste täitmist. Seejuures ei ole inspeksioonil teada, kas Ammende Hotell OÜ kasutab jätkuvalt kaameraid hotelli tööprotsesside efektiivsemaks muutmise eesmärgil ning kas ja mis ulatuses vastab see IKÜM artiklites 5 ja 6 sätestatud nõuetele. Samuti ei vastanud inspeksioonile 05.08.2020 saadetud privaatsuspoliitika IKÜM-s sätestatud nõuetele. Täiendatud (parandatud) ja IKÜM nõuetele vastavaid andmekaitsetingimusi Ammende Hotell OÜ aga inspeksioonile edastanud ei ole.

Vastavalt isikuandmete kaitse seaduse § 58 lõikele 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 58 lõike 1 punktile a ning lõike 2 punktile d, on inspeksioonil õigus anda korraldus, et vastutav töötleja viiks isikuandmete töötlemise toimingud teatud viisil ja teatud aja jooksul vastavusse IKÜM sätetega ning anda ka korraldus, et vastutav töötleja esitaks inspeksioonile teabe, mis on vajalik järelevalvemenetluse läbiviimiseks.

Võttes arvesse faktilisi asjaolusid ja inspeksiooni põhjendusi, leiab inspeksioon, et kohustusliku ettekirjutuse tegemine antud asjas on vajalik, et kontrollida IKÜM-s sätestatud nõuete täitmist ning lõpetada õigusrikkumine võimalikult kiiresti.

/allkirjastatud digitaalselt/

Raiko Kaur
jurist
peadirektori volitusel